

הפגנות השבת

קול מוזר נשמע משך השבוע. הוא דמה מאד לקול הצהלה של סוסים משוחררים ששרתו פעם בחיל הפרשים והשומעים, אחרי שנים של מנוחה, את קול התרועה של החצוצרה המסמלת את פקודת ההסעדות. אירה של מרי היתה פרושה על הארץ. בלב אל-פים התגברה ההרגשה הספונטאנית שעתה הוגדשה ה-סאה. סטירת הלחי המצלצלת של חוק השבת דרבנה לפעולה, שכנעה את הנוער החוסס כי הפעם מלוכד סביבו הרוב הגדול של העם, בלי הבדלים של מפלגות והשקפות.

יחד עם הרגשת הכוח דירבן שיקול נוסף. היה ברור לכל כי ברגע שייכנעו נהגי המוניות יינטל העוקץ המרי גיו ביותר מחוק הכפיה. עצם הכניעה של בעלי המוניות לא היתה מוטלת בספק — קשה היה לתאר את נהג המונית בדמות אביר בשריון מבריק הלוחם לחרות האדם הקטן. השאלה הגדולה היתה אם ייכנעו אנשי המוניות לפני השבת או לאו. כי יום השבת היה שעת האפס של כל התכניות.

הדבר היה ברור גם למשרד פנקס. כמו בימי שביתת הימאים שוב הופעלו "כל אנשי המלך" כדי ללחוץ על בעלי המוניות. קול ישראל, המתגלה יותר ויותר כקול מפא"י, ניהל משך יום הששי מלחמת-עצבים חסרת-כבושה, מתוך נסיון גלוי לזרוע פרוד ואי-אמון בין הנהגים. לבסוף נשברה התנגדות בעלי המוניות בתל-אביב באמצע יום המנוחה. הכניעה לא הספיקה להפריע להפגנות שנוערכו בבוקר, אולם היא גטלה את העוקץ מן ההפגנות של אחר-צהריים. הכניעה עצמה היתה אפשרית רק הודות לפאראדוקס נוסף בשרשרת המגוחכת: אחרי שהשר הדתי הכריח את הנהגים לחלל את השבת, עודדה אותם המשטרה לבצע מעשה בלתי חוקי במפורש — לנסוע ביום שעוד היה לגביהם יום המנוחה החוקי.

אורגיה מינית ובית-חרוז

מחול השבת נפתח בריקוד כנעני. מרכז העברים הצעירים קרא לאספת מחאה באולם תיאטרון מוגרבי, תל-אביב. מאות צעירים ששמעו על הכנענים, בעיקר מפי מתנגדיהם, מילאו את הספסלים. הם רצו לראות סוף סוף מי הם הכנענים המפורסמים, לשמוע מה בפיהם. לכנענים היה זה צריך להיות ערב גדול. אחרי עשר שנות פעולה אלמונית תחת שמות שונים (העולם הזה 766) הופיעו זו הפעם הראשונה באספה פומבית בתל-אביב. אולם באולם חיכה להם ההפתעה של העונה: זו הפעם הראשונה בחיי כל הנוכחים באולם יצאו הדתיים להתקפה ומנעו בכוח הזרוע קיומה של אספה. כמה ימים לפני האספה קרא הצופה: "מן הראוי שהנוער הדתי לכל זרמיו, המונה אלפים ורבות, יודיע באופן חד-משמעי לבריונים הטמאים שהציבור הדתי ידע להתגונן כראוי!" ולצורך הסבר הוסיף: "קבוצה זו מטפחת פולחן האיללות והזימה..." כי "תחילתה בחוג מצומצם, שהיה מהכנס בחדרים לטכסים של אורי-גיות מיניות לאלילה עשתורת".

הנוער הדתי, על כל זרמיו, אמנם לא הופיע ברבבותיו כדי לחזות באורגיה המינית המובטחת, אולם כמה מאות בני עקיבא חובשי ברטים, כיפות ומגבעות, הספי קו כדי להפוך את אולם מוגרבי למשנה שדמה לבית-מרוח. הדתיים מלאו את המעברים, התחילו לשחק בי כדור, לצעוק ולצווח. אהרן אמיר ועוזי אורנג, דוברי הכנענים על הבמה, היו חסרי-ישע נגד השתוללות זו, מאחר שלא היו באולם די אנשים מאורגנים כדי להתגייס להגנה. קהל הצופים שמר על נייטרליות קפדנית. העובדה שהכנענים ספגו תבוסה כה מוחצת דחקה מידי הנוער חובש הכיפות שאינו נחשב בדרך כלל כבעל שרירים מצטיינים, מבלי שהדבר יגיע אפילו למהלומות, לא הוסיפה פרסטיז'ה לכנענים בני הגימאעה. אולם אהרן אמיר לא התיאש. אמר הוא: "הוכחנו לפחות דבר אחד — הדתיים לא יהססו מפני שום מעשי אלימות כדי לסתום את פי הציבור הבלתי דתי במדינה!"

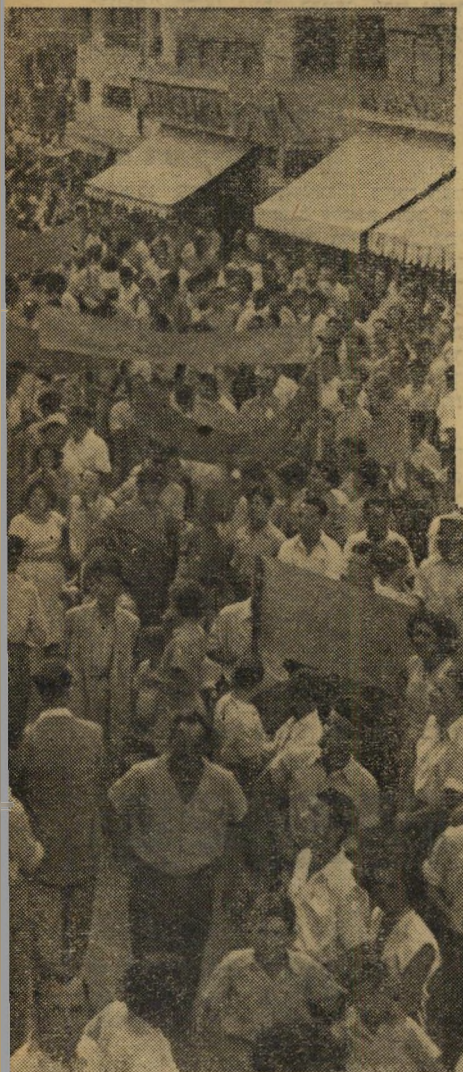
כנופיה של מחמאי כסאות...

המאורע האופייני ביותר לשבת זו נערך למחרת היום. משך השבוע שקדם לו נערך ויכוח כמעט פומבי על הצורך בהפגנת נוער שתהיה שונה מכל ההפגנות. הרעיון המרכזי היה לא להיגרר שוב אחרי אחת המפי-לגות או הארגונים, אלא לגייס את הנוער למחאה ספוגי-סאנית באמת, במגונו שלו.

שותפים לרעיון היו צעירים כמעט מכל החוגים, ביניהם אנשי מפא"י התופשים עמדה במפלגתם. כמעט כל הסופרים הצעירים תרמו את תרומתם לאוצר הרעיונות. מפקד פלמ"ח ידוע הציע לצאת להפגנה בבגדי ים, להפגין בצורה זו את רצון הנוער בנופש בלתי כבול. מישהו אחר הציע לשיר שירים דתיים, ביניהם שירים בעלי אופי מפקפק על רבנים ורבניות, שקנו להם אחיזה בצבא. חיים חפר, פומנאי הציבוריות, תרם את הסמל: אות שיין מרובעת מן הסוג המצוייר על זוגיות המכוניות, כשהיא מחוקה בשני קווים מצטלבים. עש-רות הצעות נידונו ונפסלו, אך דבר אחד היה מנוי וגמור עם הכל: תהיה זאת הפגנה ראשונה במינה, בעלת סגנון

הנסיון הספונטאני: שעה שעשרת אלפי צעירים התרחצו בשפת הים אירגן ועד הנוער למלחמה בסרור הדתי, גוף בלתי-מפלגתי שהוקם למטרה זו, הפגנה ספונטאנית. בעזרת רמקול חזק שנישא על שכמם של ארבעה בחורים אתלטיים שידרו את דבריהם לאלפים, קראו להם להצטרף להפגנה. בתמונה: אורי אבנרי משדר תוך כדי הליכה, העתונים הדביקו להפגנה תו "כנעני".

המשטרה אינה מתערבת: מכוניות של המשטרה הנייזות המתינו לאורך מסלול ההפגנה להוראות אולם לא הפריעה למהלכה. הרמקול עודד את השוטרים להצטרף להפגנת הנוער.

קריאה לחיילים:

הפגנת הנוער הבלתי-מפלגתית שיצאה משפת הים הגיעה לשיאה על מדרגות קולנוע מוגרבי, שם ננעלה ע"י ירוחם כהן, מי שהיה שלישי של יגאל אלון בפלמ"ח (משמאל, חובש מגבעת), לפני הסיום הזהירו הי דוברים את הממשלה כי סבלנותו של הנוער פוי קעת. "מעולם לא דרשנו לגזוז את הזקנים ואת הפיאות של הדתיים או להכריח אותם לנסוע בי שבת בקרייזלר שלהם". אנו צעק אחד הנואמים, "אנו לא נסבול כי הם יטילו חוקים מפני 3000 שנה עלינו". אחר קרא: "היום סוגרים לנו את התחבורה. מחר יפסיקו לנו את החשמל והמים בשבת, ומחרתיים יגידו לנו מתי לטשן ומתי ליי-רוקו". סיים בקול מלהיב.